

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 31. vinotoka 1879.

List 44.

Vezilo dušam v vicah za njih god.

(Konec.)

Ako bi moj nemerodajni predlog bil všeč, naj bi se podala sv. Očetu enakoglasna prošnja, kakoršno je škof Francišek predlagal škotom, da naj bi jo podali sv. Očetu. Ta prošnja se glasi v slovenski prestavi:

„Sveti Oče! Ker je katoliška Cerkev, navdihovana sv. Duha, vedno učila, da so vice, in dušam tam pripertim morejo pomagati priprošnje vernih, posebno veljavna daritev sv. maše (Conc. Trid. sess. 25. Decr. de purg.): zato je po sv. Avguštinu po vesoljni Cerkvi navada slovesno opravljati za mertve darove oltarja in molitve in miloščine.

„To priserčno skerb vernih so škofje dolžni podpirati, kakor so jo vselej pospeševali rimski papeži odpiraje ubogim dušam cerkvene zaklade, in delé privilegije za obletnice in za sv. maše pri pokopih pričo merličev itd. Še več! Benedikt XIV, preslavni prednik Vaše Svetosti, so v pismu „quod expensis“ 26. avg. l. 1748 postavili nektare izgledé ponavljevanja sv. maše za mertve ter dostavili: To je rečeno le v dokaz, kako voljna je bila Cerkev sicer v obče prepovedano ponavljanje sv. maše dovoliti, kadar je šlo pomoč preskerbeti vernim mertvim.

„V tem zmyslu so tudi Benedikt XIV dovolili vaim mašnikom na Španjskem in Portugalskem, da smejo vernih duš dan po trikrat maševati. Prav samo in edino v ta namen, ki je ganil tega papeža, da bi se vernih duš dan po pomnoženih priprošnjah vojskujoče Cerkve pomoglo dušam pripertim v vicah, podpisani... prosi Vašo Svetost, da bi privilegij, kterega so pohvaljeni Benedikt v navedenem pismu podelili mašnikom na Španjskem in Portugalskem, blagovolila raztegniti na vesoljno Cerkev, da bi vsak mašnik, kjerkoli živeč, omenjeni dan vernih duš smel trikrat maševati.

„Toda ne samo ta vedno iskrena skerb Cerkve za verne duše terpeče v vicah nas more nagibati, da rečeno prošnjo predložimo sv. Sedežu, ampak sili nas tudi še posebno razlog, da s tim pomočkom pomagajmo vernim mertvim.

„Znano je namreč, da od prejšnega stoletja dalje omerzuje sveta ljubezen in so zato po vsem svetu in posebno po Evropi pobožne vstanove, obletnice in druge take priprošnje za mertve vedno redkejše; zraven tega so se tudi prejšne vstanove zarad zupravljenja vstanovnega premoženja ali zmanjšale ali tudi popolnoma po-

izgubile. Prekucije tega veka niso škodovale samo vojskujoči Cerkvi, ampak so naredile prav veliko škodo premoženju, ki je bilo odločeno terpeči Cerkvi. Temu zmanjšanju priprošenj, ki Vaši Svetosti ni neznao, želi podpisani... nadomestek, zato podaja pričujočo ponižno prošnjo.

„Gotovo je prav, da duhovniki skazujejo večo skerb dušam v vicah, ter jim pomorejo s pomnoženimi daritvami, ker omerzuje gorečnost vernih, in so mertvi zarad zmanjšanja vatanov oropani mnogih priprošenj, kterih so se poprej vdeleževali.

„Nebo in zemlja se veseli zarad verske določbe Bresmadežnega Spočetja Marije Device in pa zato, ker so v novejšem času rimski papeži mnogo junakov naše vere slovesno prišteli svetnikom. Dodeli tedaj, presveti Oče, dodeli dušam v vicah to veliko milost, za katero vsi tako goreče prosimo: dovôli vaim mašnikom, da smejo vernih duš dan daritev sv. maše po trikrat obhajati.

„Pa še to, da bodo ta dan tudi verni pomnožili molitve, ter s svojimi priprošnjami pošiljali cerkvene zaklade v vice, blagovoli dovoliti popolnoma odpustek vaim, ki bodo ta dan obiskali svojo farno ali glavno cerkev „toties quoties“ (kolikorkrat bodo to storili, kakor je to dovoljeno v dotičnih cerkvah na Porcijunkulo).

„Duše vernih mertvih, preseljene v večni mir po daritvah oltarja in molitvi živih vernih, ter sprejete med nebeščane, bodo pred tronom Božjim postale naše besednice, da bo vojskujoča Cerkev s pomočjo številnejših posrednikov v mnogoterih bojih tega sveta konečno vredna doseči zmago in mir.“

Tako tedaj se glasi prošnja škofa Franciška, v kateri je treba zdaj le nekaj besedi prenarediti zarad smerti Pija IX.

Take prošnje tedaj smejo napravljati razun duhovščine tudi pobožne družbe in — menim — tudi predstojništva občin. Prošnja se sme spisati v kteremkoli jeziku, toraj tudi v slovenščini, vendar najpravše v latinskem jeziku (kakor se nahaja v „St. Benedikts-Stimmen“, Heft 8. l. 1879). Ako bi kdo bil negotov zarad odpošiljatve, bo gotovo častita katoliška družba v Ljubljani, ali vredništvo „Zgod. Danice“ blagovoljno posredovalo. (Radostno. Vr.)

Pa kaj se bom vtikal v to reč, bo morda ugovarjal marsikdo. Dragi bralec! kadar gre odverniti kako pretečo nesrečo ali si kaj prida pridobiti, takrat ne ugovarjaš, kaj se bom vtikal v to; vtakneš se siloma v vse, kar bi ti moglo pomoči. Prav gotovo si pa pridobiš ve-

ljavnih prijateljev in besednikov za dušne in telesne potrebe, ako kakorkoli pomagaš terpečim dušam k hitrejši rešitvi. Ako tega ne veruješ, prosim, beri zvesto kato-liške časnike, ki se pečajo s cerkvenimi zadevami, in hitro boš spreobrnjen.

Konečno ti priporočam še to-le premišljevanje. Po-sebno letos se je začela močno širiti pobožnost za re-šitev terpečim dušam. Ali se ti ne dozdeva, da one pre-jeto pomoč že povračujejo? Gotovo je, da so se letos cerkvene zadeve v obče začele obračati na boljše. Mislím, kolikor več priprošnjikov bomo imeli pred Bogom, toliko boljše bo za nas in za vesoljno sv. Cerkev.

Izraelcem je Bog prizanašal zaradi priprošnje Moj-zesa in Arona, Sodomi je želel prizanesti na prošnjo Abrahamovo; ali ne bo tudi nam in vsi sv. Cerkvi to-liko bolj milostljiv in prizanašljiv, kolikor več Njegovih prijateljev si bomo pridobili za svoje priprošnjike?

Grča.

Igralčev žalostni konec.

(Konec.)

Tako bridko, kakor zdaj, Jožkotu še nikoli ni bilo pri sercu. Obijubo: „vse bom vboga!“ stokrat ponavlja, in stodi se mu nad igro, kakor nad kačo morivko, ki mu je očeta in mater spravila v prezgodnji grob, ter njemu napravila toliko nesreče.

Zdaj bil je Jožko sam sebi prepušen. Nima ga človeka, da bi bil zanj tako skerbni, kakor oče in mati. Ni še zadušena huda navada, ki ga je ob enem tako globoko v dolg zakopala, da ga poplačati mu je skoraj nemogoče.

Z Jerino smertjo se je pri Jurkovih vse predru-gačilo. Popotniki nimajo več tiste dobre in prijazne po-strežbe; družina pogreša dobre in previdne gospodinje. Z eno besedo, z Jero padel je tisti steber, ki pravi pre-govor, da tri vogle hiše po konci derži. Jožko to dobro čuti, zatoraj sklene si poiskati ranjci materi v dobroti in skerblijivosti podobno nevesto; in Anžetova Rotija je res verlo ranjco mater dobro namestovala. Ljudje, zlasti bolj stari, sicer marsikaj pripovedujejo o igralcih sploh, in milujejo Rotijo, da se tudi ona utegne opeči, kakor se je že marsiktera opekla nad igralcem. Pa sej se Jožko že nekaj časa spet pametno obnaša. Igro, ki mu je toliko nesreč nakopala, je zapustil, ter se celó ljudje čudijo, kako da se je Jožko tako predelal.

Niso se ljudje nad Rotijo motili. Ona je v resnici verla gospodinja, ki lepo nadomestuje ranjco Jero. Po-potniki se zopet biše lastijo, družina in sosedje zeló čislajo in spoštujejo pošteno in pobožno gospodinjo. Z gospodinjo se kmalo začne boljšati in napredovati prej zeló zanemarjeno hišno stanje. Pri živini in na polji imata srečo, ktero množi čez kaj časa troje otročičev, ki so bili pohlevni in ljubeznjivi kakor angeljčki.

Bila sta srečna, in vse bi bilo dobro, da ni Jožko-vih nekdanjih prijateljev, ali bolje reči zapeljivcev. Dolgo časa se jim upira in si ne upa prelomiti obljube, ktero je umirajoči materi v pričo križanega Jezusa slovesno storil. Ali premalo ima serčnosti, — preslepijo ga na zadnje, ter začne po malem in vedno huje igrati.

Spet so začeli k njemu zahajati njegovi prejšni prijatelji igrati, vedno više, Jožko postane silno preder-sen igravec. Kedar enkrat zgubi, ne jenja, dokler ima še kak sold v žepu, misleč, da mora zgubljeno nazaj dobiti. Poslednjič igra kakor besen — noč in dan. Jožko poprej ni bil pijanec; ali zdaj, ko je spet začel igrati, začne tudi popivati. Zlasti kedar zaigra, da bi si pekočo

vest utopil, začne prav živinsko piti, in tako pije in pije, da na sadnje tudi pamet sapije. Koliko pijan člo-vek brez potrebe potratí, dobro vé tisti, ki je imel s pijanci opraviti!

Vsa prošnja in lepo opominjevanje njegove žene je zastonj. Igravec postal je pijanec, in se več ne po-boljša. Res, da obeta igro spet opustiti, pa nikoli ni mož-beseda. Vidi, da gre hišno stanje rakovo pot; vidi, da je dolgá dan na dan več, in da dolžnikom že obresti ne more plačevati; vidi celó ženo in otroke v veliki revaini, in da bo po ti poti posestvo in vse premoženje prišlo na boben; vendar igravec igra, pijanec pije. Da bi ga kdo pri igri ne motil, pobegne jo od doma, ter ga ni po več dni domú. Žena res se zastonj trudi in dela, kar je mogoče; mož pa cele noči igra in pije. Posestvo gre v nič.

Nekdaj vname se med igralci hud boj. Zastran goljufige, ki jo eden izmed njih počenja, se tako stepó, da eden pri tisti priči mertev obieži. Bili so pozaperti ter v preiskavi. Nekaj bilo jih je po več lét v ječi. In če ga tudi Jožko ni bil ubil, mora vendar dolgo časa v preiskavi zapert biti. Nič pa se ni v ječi poboljšal. Iz-pušen je koj spet pri igri. In kam da se pride po poti igre, kletvinje, pijančevanja, to vsak vé. Ni še minulo dve leti, kar so ga iz ječe izpustili, in vse njegovo pre-moženje, hiša in posestvo je šlo na boben. In kaj meniš, dragi bralec, kdo je vse to kupil? Kupec je Pavljač, boter Jožkov. Ničesar ni nesel seboj, ko je šel po sveti dela iskat, kakor svoje pridne roke; vendar si je v malo letih toliko prislužil, da je kos Jožkovo posestvo kupiti. In, da ga je ravno on kupil, to je bila sreča za Jožkota. Zakaj, Pavljač mu ni pokazal duri, kakor bi bil skor vsak drug storil, temuč podarí mu kovačnico in v nji stanovanje do smerti.

Kako prav je zdaj za Jožkota, da se je bil ko-vačije naučil. Kje bi jemal kruha za petero ust, ko bi si ga ne znal prislužiti?

Imel je veliko veselje do kovačije in res se zdaj tudi pridno tega rokodelstva poprime. Ljudje hvalijo njegovo delo, in ima ga čez glavo. Spet bi bil lahko saj zadovoljen z ženo in otroci, — ko bi kvart ne bilo. Ali igre — le-té on več ne opusti. Zato pa tudi ubogo Rotijo in njene otroke uboštvo in z njim druge nadloge od dné do dné huje stiskajo. Kar celi teden zasluži, v nedeljo, če ne poprej, skoro vse zakvartá in sapije. Žena sama si ne more pomagati. Otroci lačni prosijo jo kruha, pa ga jim nima dati; obleka se razterga, nima jim je s čem napraviti nove; bolni so, ne more poskerbeti za zdravnika in ne more jim preskerbeti, česar jim je v bolezní potreba. O uboga Rotija! tako se godí ženi, ki je igralcu v zakon roko podala.

Sveti večer je. Ljudje si zgodaj pred nočjo delo-pust naredé, snažijo in se pripravljajo vredno praznovati Njega, čigar prihod so angelji na nebu oznanovali lju-dém, in kateri je nebeški mir na zemljo prinesel. Igralci v kerčmi še igrajo. Nastopi noč. Sinje nebo se lepše kot druge večere okinča. Celó čuk in sova se ne pre-derzneta z dolgočasnim svojim vikanjem motiti svete tihote; igralci v kerčmi pa le še igrajo in preklinjajo, da se sliši tudi iz hiše. Enajst je ura. Posvečeni zvonovi veličastno ljudém oznanujejo, da so se v hiši Božji pri-čele molitve in se ura bliža, ob kateri se je rodil Zve-ličar svetá. Igralci v tisti kerčmi še igrajo, pijejo in preklinjajo, da je ljudi strah in groza, čeravno jih je kerčmar že večkrat opominjal, da je čas nehati in v cerkev iti. Ker pa opominovanje ne zdá, prisiljen je z gerdo spraviti jih na cesto. Ura se bliža polnoči. Ljudje, razun varhov, zbrani so v hiši Božji in v goreči molitvi pričakujejo svete maše. Štirje pijanci se pripravajo in

kolnejo po cesti memo cerkve. Vidi se, kakor bi se natora sama grozila nad toliko gerdobijo, ker se nebo prevleče z oblaki, prijetni vetrič spremeni se v strašen piš, ki ruje drevesa in kozolce podira. Tema nastane, da se reč od reči ne loči, in se dalje pošlata kakor vidi. Pri cesti znamuje, na katerem visi podoba Križanega, edino daje neko milo rajsko svitlobo od sebe. Trije igralcev pobegnejo vsi plahi domú. Edini Jožko tava še po cesti, kakor kdo, ki se mu je pamet zmešala. Mermrá in mermrá sam sabo. Ne govori sicer glasno, ali vendar za tenke ušesa dosti razumljivo. „Uh, uh — ti moj Bog!“ tako večkrat ponavlja in meša vmes bogokletne očitavanja, kakor da bi bil Bog kriv njegove, pa žene in otrok nesreče, ker je dopustil, da je pri igri zgubil ter nima svojim jutri nič dati, ko se bodo vsi drugi Božiča veselili. Peklenske misli ga vedno huje terpinčijo. Postoji. Hoče nazaj. „Stój! tod ni prav... Moram domú... Ne, ne smém domú!“ Pot pelje memo križa, kterega edinega v gosti temi neka nebeška, čeznatorna svitloba obdaja. Ne da bi pokleknil pred križ in skesanje molil nad svojimi grehi, zopet mermrá in kriviči Boga svoje nesreče; tudi žuga, da nocoj se noče pred križem odkriti. Vêde se sploh kakor na pol beani in hudobni in na pol nori in zmešani človek. Kadar je izbleknil bogokletne besede, ki si jih ne upamo ponavljati, kar neprevidoma drugačen glas zažene in stoka: „Jezus, Marija! uzel me bo — uzel me bo!“ Spusti se v ték in svoj pot kriči: „uzel me bo — uzel me bo!“ Ves upehan prisopiha domú; trese se kakor šiba, plane v posteljo, — ali ne more se vpokojiti. „Jezus, Marija! zgubljen sem, vzal me bo — vzal me bo“, to žene v enomer. Plane iz postelje ves razgaljen, dirja naravnost k Pavljaču, svojemu botru. Vse se ga prestraši. „Jože! Bog se smili... kaj pa ti je?“ ga vpraša Pavljač. Jožko: „brani me, brani, oh, vzal me bo, po meni je!“ Še le po mnogem pogovarjanji in tolaženji se Jožko malo vpokoji; vendar še včasih zažene strašni glas: „uzel me bo, uzel!“

Kadar se dan stori, prosi Jožko, naj bi prišli gospod duhoven k njemu. Spové se skesano, in spravi se z Bogom, pa tudi vidi se, da mu je hudo odleglo. In ker še včasih tisti strašni glas zažene, dajo mu gospod duhoven blagoslovljen križec na vrat, da naj terdno zaupa v križanega Odrešenika, pred čegar močjó morajo bežati mračne misli in hude nakazni, tudi če bi bil hudobni duh sam. Zdaj Jožko pripoveduje, kako in kaj se mu je bilo prigodilo Sveti večer. Berž, pravi, ko sem izrekel bogokletne besede... in sem bridki podobi Božji pést nameril, grozovito zaberlizga unstran ceste, in ko se ozrem v tisti kraj, o groza! zagledam velikanskega lovca v zeleni obleki. Iz ust šviga mu zelen plamen, in miga mi in kliče, da naj grem z njim. Spustim se v ték in mu hočem uiti, — pa vse zaustonj, vedno mi je pred očmi.

Kdo nam popiše dušni stan tega nesrečnega človeka? Kdo bo tajil, da hudobni duh toliko večji oblast dobí nad človeka, kolikor bolj se človek sam od svojega Boga odloči s pregrehami in izdajevanjem. In kdo bo tajil, ako se je Jožku ob enem pri takem življenji pamet skalila, da je bil zgoli sam tega kriv. Pokopane so bile duhovne in telesne moči ter ni bil več popolnoma zdrav. Delal je, ni več igral, tudi obnašanje njegovo je bilo spodbudno. Ali, kakor rečeno, červ bolezní je ostal v dubu in v telesu.

Neko jutro izlečejo iz vode merliča. Ostanki nesrečnega bili so Jožkovi. Ni povedano, kako se je bilo to zgodilo — po nesreči? v zmešanosti?... Koliko strahú in groze prestati morali so ne le žena in otroci, ampak tudi drugi ljudje, kdo bo to popisal?

Sodimo po keršansko, da smert — kakor vse kaže — ni bila samomorska, če tudi je bil vzrok v prešrjem življenji, kakoršnega Bog obvari vsacega človeka.

Št. K.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Prašanja pri duhovskih poskušnjah.)

E theologia dogmatica: 1. In verbis Christi ad Petrum (Matth. 16, 18.): „Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam“, contineri in nuce integram doctrinam de ecclesia, exponatur. 2. Sacrificium eucharisticum in sacris literis N. F. doceri, atque ex reali Christi in eucharistia praesentia necessario sequi, probetur.

E theologia morali: 1. Qualis est interna peccati origo? quae sunt formae et gradus peccati interni? ad quam speciem peccata interna sunt referenda? quoniam est gravitas eorum? — 2. Meditationis qua subsidii virtutis utilitas ac modus illius rite instituendae exponatur.

E jure ecclesiastico: 1. Data notione beneficii ecclesiastici et provisionis beneficii proponantur discrimina provisionis seu collationis beneficii, dein vero exponatur, quomodo illa provisio fiat. — 2. A valide invit sponsalia cum Bertha etc. (Causa solvenda.)

Thema pro expositione exegetico homiletica: Fiat exegetico-homiletica expositio pericoparum epistolae atque evangelii, quae leguntur dominica septima post pentecosten; nimirum epistolae ad Romanos 6, 29–23, et evangelii s. Matthaei 7, 15–21.

Iz pastirstva: 1. Kako je spovedniku ravhati s povračljivimi grešniki? — 2. Kaj je vedeti duhovnemu pastirju o vpisovanji podeljenega kersta v kerstne bukve? — 3. Ktere dolžnosti ima duhovni pastir do svojega duhovnega pomočnika?

Pridiga. Naj se napravi govor za 18. nedeljo po Binkoštih po reku: „Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi“. (Mat. 9, 3.) Vpeljava in sklep naj se popolno izdelata, izpeljava pa naj se le bogato osnuje.

Keršanski nauk: Učencem ljudskih šol naj se vprašaje razloži enajsti člen apostoljske vere: Vstajenje mesá.

Od Device Marije v Polju, 26. vinotoka. (Cerkvena slovesnost.) V Zadobrovi, podružnici Poljske fare, so si pridni srenjčani omislili novo zvonilo, vlitó pri g. Ign. Hilzerji. Zvonovi imajo glasove *e, gis, h*; so prav dobro vbrani in lepo pojó; tehtajo vsi skup 30 centov.

Veliki zvon ima ime sv. Tomaža, patrona te cerkve in ima napis:

Nevera Tvoja me uči:
„Da vstali Jezus res živi!“

Srednji ima ime sv. Marije in napis:

Mati si nam bila,
Mati si nam zdaj,
Sprosi nam Premila:
„Srečo — večni raj!“

Mali pa ima ime sv. Florijana in napis:

Tvoja, ljubi sv. Florijan pomoč,
Naj ognja nam odganja moč:
„V življenju in po smrti!“

V nedeljo smo s jutraj in ob 10 ondi imeli Božjo službo; ob 10 so nas počastili bivši Poljski, zdaj stolni kaplan č. g. Janez Porents, ki so z asistenco prav ginljivo obhajali cerkveno opravilo in v prav podučnem ginljivem govoru razložili, kaj nas učé zvonovi. Prav lepa je bila slovesnost pred obilno zbrano verno množico. Pred cerkvijo je stal lep mlaj; na mlaju in na

svoniku visoko ste vihrali veliki zastavi, spodej na več manjših, ktere so pridne dekleta lepo okinčale. Brali smo tudi pri cerkvi slovesnosti primérne napise. Lepi svonovi bodo veličastno prepevali Bogú čast in Zdobrovski soseski klicali s nebés blagoslova božjega. Naj dobri Bog stotero povrača, kar so v Njegovo slavo darovali za svonove!

Spominjajo naj se pa tudi verniki, kaj jih učijo svonovi, vselej kadar jih slišijo peti. Tako bodo novi svonovi res kakor novi aposteljni oznanovalci Božje volje sedanjemu in prihodnjim rodovom.

Z vis. Gorenjskega, 21. vinotoka. K. (Novi veliki oltar in druge naprave.) V Ratečah je v soboto pred 15. nedeljo po Bink. vbrano priterkovanje, nasajanje mlajev in vbranje zastáv iz zvonika naznanjevalo lepo slovesnost za drugi dan. Blagoslovili so namreč novi vel. oltar presv. Trojice, ktereja je prav lepo in umetno izdelal g. Jan. Vurnik iz Radolice. Zato so domači g. župnik č. g. Andr. Dremelj povabili sosednjega župnika č. g. Andr. Volca iz Fužin, č. g. Maksa Veja, duhov. pom. iz Kranjske gore, pa novomašnika č. g. Fr. Gregori-a, da je bilo opravilo toliko bolj slovesno in lepo. Tudi ljudstva se je bilo zbralo dokaj. Po ginljivem blagoslovu so domači gospod oče imeli slovesno sv. mašo s azistencijo, med katero so fužinski gospod fajmošter prav lepo in ginljivo pridigali primérno novemu oltarju: o presv. Trojici. — Tudi lansko leto so čast. g. fajmošter, če tudi že stari, pa vendar čversti in delavni, dali prenoviti stranska oltarja, prižnico in kerstnico. Bog jih obrani in živi še mnogo lét!

Iz Rima, 23. se nam med drugim naznanja, da med dnevniki na Laškem je eden posebno malopridnih „L' Italie“. Ta potuhnjeni list, ki se štuli vmuzovati se v vse diplomatske kroge v Evropi, je zaklét sovražnik katoliške Cerkve. In kako strupén je, kaže to, da v blapčevstvu svojih gospodarjev kuje vedno nove laži in obrekovanja ter izmišljene novice v škodo Cerkve in katoliškega duhovstva. Ta list je prava prekucijska trobenta, glasilo rovarstva in svojih spačenih osnov po Italiji in Evropi. En izgled, kako išejo vse na svoj mlin obračati, je čisto priprost dogodek s P. C. (ki je bil poprej zašel na nekoliko stranake pota s svojo politiko). Preteklega kimovca C. pošlje sv. Očetu iztis svojih dveh zvezkov o novem zavetu (novem testamentu), ki naj se po mons. Ciccolini izročí Njih Svetosti. Priljudnost sv. Očeta je zahtevala pisatelju pokazati kako dopadljivost, da je zapustil politiško stransko polje in se vernil na polje véde in vere. To dopadljivost in oserčevanje je kazalo naznaniti s tem, da so sv. Oče želeli še kak drugi iztis omenjenega dela, — to pa brez kacega prošnjega preiskovanja obsego tega dela, ker jim je bilo za ta trenutek že to ljubo, da je C. svoje delo podvergel pregledu cerkvene oblasti.

Liberalni časniki so si iz tega kdo vé kaj vse domišljevali, kovali spise o potovanji, obiskovanji, pogovori C. v Vatikanu; podtikovali so naj bolj hudovoljne reči, lažnjive tolmačenja, s tem namenom, da bi pripisovali papežu namére in osnove, ki jih nimajo, in zopet da bi tako begali duhove malo mislečih, motili mnenje, delali raspore. Sploh ti hudobni ljudje, ker po poštenih potih svojih peklenških namenov ne morejo doseči, vedno vodo kalijo, da bi v kalnem lovili svoje ribe. Kdor dela s takim nevrednim orožjem, da bi svoji reči zmago pridobil, pravi „Osservatore Romano“, je očitno, da ali njegova reč ima malo upanja izhajati, ali pa če tudi za trenutek zmaga, je zmaga sama — sramota.

„Italie“ s svojimi političnimi očali boče viditi v Belgiji nevarnost za cerkveno edinstvo, v pogajanji med

Prusijo in Rimom pa neko vteleseno doveršenost; vse to pa ni druzega kakor časniške uganke in domišljije.

Iz Bukarešta. (Škofijske katoliške deške šole in škofijsko semenišče.) Glavna šola ima 7 razredov, 4 začetne in 3 rečne ali realne, s osmerimi profesorji. Imele so ondotne šole to leto učencev 404, in sicer naj več Ogrov, Nemcev, Rumunov, potlej Španjolov, Poljcev (17), Čehov (8) in nekoliko Francozov, Bulgarov, Italijanov, 2 Gerka, 1 Serb. Po veri je bilo 278 katoličanov, 7 greko-rumunov, 21 protestantov, 33 judov.

Veselo je, da iz družih šol raste počasi tudi gimnazija, ki ima že 3 razrede, če tudi dozdej še z malim številom učencev.

Razun teh učilnic imajo tudi podružno šolo s 3 začetnimi razredi, 2 učenikoma, in s 110 učenci raznih narodov, in sicer 69 katoličanov, 24 greko-rumunov in 17 protestantov.

Devet lét že je v tem mestu katoliško škofijsko semenišče, ki ima 2 oddelka, namreč: 1. duhovsko semenišče, in 2. mladenško semenišče. Pervo je lansko leto imelo 11, poslednje pa 15 gojencev, skupaj 26. Odgojila je ta naprava dosedaj že 6 mašnikov, in vsi delajo prav goreče v vinogradu Gospodovem. Tako se bode sčasoma v unih krajih zmogalo pomanjkanje duhovnov ter bodo posamezne vasi in staje s katoliškimi prebivalci dobro oskerbljene.

Posebno dobro dé čitatelju ondotnega šolskega poročila precej v začetku v vod o izreji. Olikanih dežel šolski možje postavljajo šolskim letnikom na čelo večidel tako jalove, nekoristne, če tudi nezmérno našopirjene obravnave, da se vsakemu previdnemu človeku popir smili, ki mora take ošabne in prazne baharije po svetu nositi. Naj temu nasproti postavimo tukaj saj veči posnetek iz članka bukareškega šolskega programa. Šolski vodja piše:

O izreji.

Po poslednji kruti vojski, ki je gibala vso Evropo, je sicer rožljanje orožja odbučalo in vsi ljudje koperné po miru med narodi; vendar pa po vsih deželah naše suhe zemlje gospoduje silovita neka borba. Poglejmo na Francosko, Nemško, Avstrijansko, Angleško, Belgijo, Italijo, sploh v vse druge evropejtké države, — povsod vidimo vse serca v naj veči razdraženosti in stranke zoper stranke v naj hujši borbi. In kaj je vzrok tega boja? Tvarina je, ktera ni le samo za naš rod in za to stoletje, ampak tudi za prihodnost naših potomcev naj više tehtnosti. Boj je za izrejo mladine. In po vsi pravici se na oliko mladine obrača tako čez mero velika pozornost in gre se na boj zoper vsaktere zmote, ktere koli bi vapehu tako tehtnih prisadevanj utegnile zadržljive biti. Zakaj prijatli resnice in zdravega meddružbinskega življenja, kakor tudi sovražniki obojega so si v tem enih misel: kdor ima šolo v rokah, je tudi lastnik prihodnosti in je svojim načelom že naprej pridobil zmago. . .

Glavna borba pa, se vé, se verti krog tega, če naj otrok v šoli prejme versko izrejo, ali ne. Eni terdijo, da vera edino in samo zadeva družine, in ne šole; drugi nasproti, da otrok naj se vse naučí v šoli, česar potrebuje za prihodnost, kar naj ga vodi na njegovem poznejšem potu življenja, po čimur naj se ravná v svojih družbinskih razmerah do bližnjega. In načela poslednjih tudi mi naravnost poterjujemo; zakaj resnico govori sv. pismo: „A fructibus eorum cognoscetis eos — Iz njih sadú jih bote spoznali“, in to veljá tukaj. To je resnica, ki je nihče tajiti ne more, bodi kristjan ali pogán.

Stavimo torej prašanje: *Kteri je bil dozdej sad verske izreje, — in kteri je bil sad brezverske šole?*

Podajmo se namreč v duhu nazaj v tisti čas, ko je bil naš Gospod in Zveličar Jesus Kristus na svet prišel. Kam je bilo zašlo človeštvo, kakošno je bilo družbinsko življenje po vsi zemlji? To je bilo samosilstvo (despotizem), kakoršno bi zdaj (če tudi je pravica po mnogih krajih grozno tlačena, vendar po vsi Evropi zastoj iskali, neobmejena moč samodržnega gospodarja, nepogojno podverženje vsih družih človeških otrok pod njegovo voljo; sužnjost, pred kakoršno bi se zgrozili po sedanjih (po keršanstvu omejenih) nazorih; hlapčevstvo, ki je v verige kovalo ne le telesa, ampak tudi duha, — kajti nihče ni smel verovati, česar poganski cesar ni veroval, ali pa se je moral trinoški smerti žertvovati *); nepoštovanje ženskega bitja, da se je zdravemu človeškemu umu in pravi vrednosti pametne stvari moralo naravnost studiti; neobmejena prostost mesene počutnosti brez vsacega ozira na pravico bližnjega (ravno to naše slepe modrijane in lažnjive svobodnjake podžiga zoper keršanstvo, katero uči in zapoveduje treznost, čistost in modrost); dopušeno prilastovanje tujega blaga, samo da izmikavt in slepar ni bil zasačen; pa božje češenje lastnih človeških del: to so bile okolišine in stanje, s kakoršnimi se je prvim oznaovalcem keršanstva pod zastavo ubožnosti in ponižnosti bilo vojskovati (in kar si sedanji prenasiteni sužnji počutnosti zopet nazaj želé).

In kakošni so bili vspéhi njihovega prizadevanja? Šli so po svetu, brez kacic pomočkov... brez strahú dospeli v same palače Cézarov, in akoravno so morali skoro vsi mučeniške smerti umreti, so vendar učili prevzetne gospodovavce, da tudi oni (mogočniki) so ljudje (ne bogovi, kakor so prilisovalci jim lagali, ali kakor novi pogani deržavi „božjo lastnost“ prilastujejo), in da morajo tudi s svojimi podložnimi delati kakor z ljudmi. Kasali so jim besede aposteljnove: „In vi gospodje, storite jim (podložnim) ravno to (dobro), odjenjajte z žuganjem; zakaj véste, da njihov Gospod je tudi vaš Gospod v nebesih, in da pri Njem se ne gleda na veljavo osebe.“ Podložnim pa so saterjevali dolžno pokoršino, tisto pokoršino, katero je svoboden, s pametjo obdarovan človek dolžan svojemu predstojniku zaradi blagra cele občine. In tako so oznanovali vzajemne družbinske razmere med vladarjem in deržavljeni. Pa tudi to jim ni zadosti, temuč vse razmere v družini so popolnoma vravnali; razmere zakonskih, pri čemur so mnogoženstvo in sužnjost žene do čistega odpravili ter so ženi njeno spodobno družbinsko veljavno stanje za zmeraj zagotovili. Določili so vzajemne dolžnosti staršev do otrok in gospodarjev do služabnikov. Oklicovali so dolžnosti in zaveze ljudi med seboj, in tako so postavili podlago za izgledno deržavo (Musterstaat), ktere vspéh bi le samo človeške strasti utegnile saderževati. In zares, kljub divjemu napadanju barbarstva, kljub samosilnim namenom vsesvetnih gospodovavcev, kljub pogreznjenemu stanu priprostega rimljanskega deržavljenca, kljub sramotnemu nagnjenju človekovemu k zvérskim pohotnostim, se je vendar njim posrečilo, ali mar še bolj njihovim naslednikom, da so vložili vse podlage sedanje olike; kajti po njih uku so samosilniki (despoti) prihajali mili gospodovavci, ki so mislili na blagor svojega ljudstva, in ne samo in izločno na svojo lastno zločnost. Narodi so prihajali svobodni in umni ljudje, ki sami sebe niso več cenili zgoli za tovrne živinčeta; družina

*) Učenik mladine, ki se ponaša s svobodo, z oliko in védo, je boje naše slovenske mladenče begal, češ, sej so cesarji le po postavi delali, ko so kristjane morili zaradi vere; — in pa sej ni res, da bi jih bili toliko pokončali!... Človek, kteremu se keršanstvo začne merziti, postane zavetnik, zagovornik naj ostudnišega trinoštva, naj sramotniši sužnjosti!

se je v novo povzdignila k lepo vravnanemu občinstvu domačinov; sužnjost se je sragoma zatirala, in žensko bitje je bilo zopet postavljeno v svojo čast kakor devica, soproga, mati. Nihče ne more tajiti, da to je bil sad verske isreje, česar tudi naši naj hujši nasprotniki res ne tajé.

Pa ne le sa vstanovljenje, ampak tudi sa ohranitev civilizacije služi in še bolj služi verska isreja; zakaj verska isreja v otroče serca vsadí tiste čednosti, ktere so neogibno potrebne sa obstoj olikanega življenja. Isreja navdá mlado serce s občutkom, kako da je človek pred večnim Sodnikom odgovoren sa svoje misli, želje in djanja, — pred večnim Sodnikom, čigar očesu ne more ostati nič prikritega, in bres tega bi komaj kdaj bilo mogoče, da bi človek svojim raznim in velikrat pritežnim dolžnostim zadostoval. Vera otroku saterjuje, kako potreben je družbinski red, vsled kterega eden zapoveduje in drugi pokoršino skasuje, in tako vera občinstvo obvaruje rogovilstva in upora. Verska isreja otroka napotuje, da staršem skazuje spodobno spoštovanje, starše pa savrača na njihovo naravno dolžnost, da z dobro isrejo vstanavljajo srečno prihodnost svojim sinovom in hčeram, in po tej poti se blagor družbinskemu življenju zagotavlja. Verska isreja mladino napeljuje, da naj bližnjega ljubi, se njegove lastine ne dotika, mu ne iše zaradi lastne koristi škodovati, — ob kratkem, verska isreja savrača na tisto naravno postavu, vsled ktere mora bližnjega spoštovati, ceniti kakor sam sebe, in tako verska isreja dela podlago k mirni in družbinski vzajemnosti med ljudmi. (Zares, kdor to dobroto verske odgoje prevdarja in zraven tega še na to tišá, da naj se verski poduk v šoli skerčuje, verske vaje odpravljajo, ali celó iz učilnic eno ali drugo odmakne; taki nevreden berlavec naj bi se včasí v zerkalo pogledal, če ima še glavo na tilniku, ali mar kako šuplo tikvo na mestu nje!) (Konec sledí.)

Dušno zavetje.

Duša moja, kje si, kje prebivaš?
Sreče stalne iščeš, mir želiš;
Toda dokler v Bogu ne počivaš,
Ti miru in sreče ne dobiš.

Svet te vabi
K družbi slabi,
Dobro ti obéta
V hudo te zapléta!

Vsaka stvar v zavetje svoje vtéka,
Kadar hud sovražnik ji pretí;
Jelen v godd beží, ko solnce speka,
V svoj berlog lesica pribeží:

Duša moja!
Zavét tvoja
Ni v pregrešnem svetu,
Je le pri Očetu.

Grča.

Moji učenci.

Rožice dišeče,
Kadar vidim vas cveteti;
Tice žvergoloče,
Kadar ališim vas zapeti:
Žalost pride mi v sercé.
Roža cvéte, tica poje,
Stvarnika časti po svoje;
Nanj posabiš človek sam!
Ni te grosa, — ni te sram? —

Stvar nevedna, roža, t'ca!
Stvarnika častiti,
Ti si mi učiteljica:
Me učiš Bogú služiti!

Grča.

Razgled po svetu.

V Modeni na Laškem, kakor smo nedavno naznani, se je pričel 21. vinotoka sloveč katoliški zbor. V cerkvi Marije D. Paradiške so imeli ondodni nadškof Jožef Marija Guidi ob 8 sv. mašo in „Pridi sv. Dub“ za srečni pričetek. Ob 10 potem so s kratko molitvijo in s keršanskim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus zborovanje pričeli. Zraven velike množice duhovnov in svetnih so bili pričujoči 4 škofje iz nadškofije, kardinal nadškof iz Bolonje, kardinal škof iz Verone, patrijarh iz Benedk in še 3 drugi nadškofje, pa 13 družih škofov.

Modeneški nadškof so pričeli ter so izrekli hvalo Jezusu, Zveličarju duš, Začetniku sv. Cerkve, njenemu Stebru, ki nam je dal v tako nevarnem času dva velika papeža: Pija IX, sv. spomina, in Leona XIII blagovladajočega, kateri si pridobivajo začudovanje celó pri svojih sovražnikih. Hvali govornik še dalje Jezusa, ki je vedno obudoval braniteljev sv. Cerkve, in zdaj je zopet katoliškega duba v svetnih ljudéh zbudil, kar mnogo del razodeva, in zlasti tudi katoliški zbori. (Zarés, pri vsem framasonstvu ni kmali v kaki deželi toliko živo-katoliške inteligencije, kakor na Italijanskem, posebno tudi izmed juristov in družih učenjakov; zato je smaga sv. Cerkve ondi čisto gotova v kratkem.) V imenu mesta Modene je zahvalil katoliške Italijane, da so izvolili to mesto za svoj 5. shod. Govoreč o programu tega shoda med drugim priporoča usmiljenje in dobrotnost; zlasti naj zbor obrača okó na revni stan ubogih delavcev, ki so prišli ob delo brez svojega zadolženja in so potrebni telesne in duhovne milošinje, da se obvarujejo obupanja in pa rudečkarstva.

Pri naslednji vatanovi zboru so bili izvoljeni: Častni predsednik nadškof sam; predsednik vojvod Salviati; podpredsedniki: komtur Jan. Aquaderni iz Bolonje, vitez Paganuzzi, markiz Sassoli Tomba, in še več družih. Po vseh volitvah je vsa velika množica vstala in novi predsednik je prebral papeževo pismo, pozdrav in blagoslov do zboru. Kaj lepo je to pismo, ki razodeva priserčno veselje sv. Očeta nad katoliškim shodom zaradi mnogih koristi, ki se za katoliško reč iz njega pričakujejo, posebno pa iz naprave okrajnih, škofijskih in farnih katoliških odborov, ki so z veliko modrostjo (po vsem Laškem) vatanovljeni in se z mnogo previdnostjo gojijo in množijo. Le-ti so tudi ta novi veliki shod katoličanov osnovali, od kterega naj veselejšega sadú pričakujejo. Med drugim omenjajo, kako bode zbor po vsaki spodobni, od postáv ne prepovedani in od papeža dopušeni poti iskal veljavo dobiti za starodavne papeževe pravice, v kterih so pomočki zoper tolike rane, vsekane Italiji. Vsak namreč, ki ni popolnoma neveden v zgodovini, lahko vé, koliko pomoč so papeži delili tej zemlji tudi v naj hujših okolišinah in koliko je valed teh dobrót dežela napredovala v oliko, v postavodajstvu, v poljedelstvu, v vedah in umetnostih, občnokoristnih napravah. Lastna slava in hvaležnost tedaj mora podžigati Italijanom blagodušno prizadevanje, da se na novo k vsi moči povzdigne ce ota in polnoat tiste verske in civilne svobode, kakorane namestoik Kristusov dokončno potrebuje, da more redoma zverševati vse oddelke svoje naj više službe in skerbeti za resnično korist narodov. Zakaj

tista prazna krinka svobode, katero lisičji neki ljudje oklicujejo, ni nič družega kakor pokrita zanjka k naj hujšim sužnjim okovom, ktere sužnjosti tr-žo narodi že okušajo, in se vsak trenutek še bujšega bojé. Poslednjič so sv. Oče podelili apostoljski blagoslov vsemu zboru za pravi blagor tega početja.

Po branji papeževega pisma so zašumeli živi slavoklici Leonu XIII in telegrafirali so v Rim občutke vdanosti in zvestobe.

Pri popoldanski seji je govoril slavni govornik in poslanec baron D'Ondes Reggio. Pravdosrednik vit. Paganuzzi pa je z vnetimi besedami priporočil, da kongresovo djanje naj se posveti presv. Jezusovemu Sercu in Neomadežani Mariji D., kar je bilo z živo pohvalo sprejeto.

Novo-Laško. Pri nekterih laških ministrih opazuje „Osservat. Rom.“ to posebnost, da pri očitnih govorih ne mahajo po Cerkvi in fratrib, kar so prej imeli vselej navado, in pa da ministerstvo hoče odpraviti tako silo pristudeni mlinski davek. Pa ne eno in ne drugo se ne godí iz poboljšanja, ampak iz politike. Ministerstvo, že bolno rojeno, se trese in kima, — in če mlinski davek odpade, pride drugi ne mehkejši namesto njega, kajti liberalizem in rovarstvo hoče zapravljati, mora zapravljati in živi zgoli od zapravljanja. In tako je odpravljanje mlinskega davka gola slepija.

Prusko. (Šolsko.) Eden pomočkov, kterega se poprijemajo sovražniki katoliške Cerkve, da bi jo zatirali, je tudi popačenje mladine s spačenim šolstvom. Ti prekanjeni farizeji hočejo ves nauk za mladino tako vravnati, da bi bil v vsem, kar koli je mogoče, v nasprotji z našo sv. vero. To skuša framasonstvo doseči po vsih deželah, zdaj posebno s tako imenovanimi mešanimi ali simultanskimi šolami, v ktere bi natepli otroke vsih verstev skupaj, jim vcepili vnémarnost do lastne vere in jih učili neko vesoljno ali skupno verstvo, ki ni nič.

Na Pruskem je bil tisti po sreči zdaj prekucnjeni minister Falk napravil take zmešane šole, v kterih je katoliški otrok sedel zraven juda, protestanta, kalvina ali tudi golega brezvércá. Kolika nevarnost je to za otroke vérnih staršev, to je vsakemu očitno.

Po padcu ministra Falka je njegov naslednik Puttkammer na znanje dal, da v tej reči je on druge misli kakor njegov prednik in da on prizná cerkvi pravico: postaviti pravila, po kterih se je ravnati v nauku. Že je tudi pokazal sklep, da hoče konec storiti taki šolski mešanici nekemu poslanstvu iz mesta Elbinga, katero je želelo tako mešano šolo. K zatrenju tacih katoliški Cerkvi nasprotnih šol bodo pripomogle tudi 7. vinotoka doveršene volitve v pruski deželni zbor, ktere so katoličanom velik vpliv zagotovile.

Angleško. Undan so časniki naznanjali, da je zopet eden angleških komisarjev na Jutrovem bil zaklan, namreč v Nagalls-u v deželi Assam. Rod Nazemagaz je neki doveršil to morijo. Assam je dežela unkráj Ganges-a in mejí z Bengalijo, Birmanijo in Kino. Verjetno je boje, da Anglija dobí vojsko z Assamci, ki se neki že pripravljajo na napad. Da Anglija v unih krajih nima veselih ur, kaže tudi to, ker previdnost je velevala, da iz Mandalay-a in Bahmo-a so se angleški komisarji umaknili. Nezmérno poželenje po persti in tujih deželah, brez višega namena, mora začeti skomino delati, in za moege stare pregrehe domá in na tujem šiba ne bo prizanesla.

Cvet in sud zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Za zadobljeno pomoč v zelo težavni zadevi na priprošnjo Marije, sv. Deodata in vernih duš v vicah naznanjam očitno zahvalo.

Is Ljubljane, 26. vinotoka 1879.

Št. 2. Mučile ste me dve veliki nadlogi; ena dušna, druga telesna. Slišim pa, koliko milost dobivajo bratje in sestre N. lj. G. presv. Serca in tisti, ki se ji zaupno priporočajo, in zatečem se tudi jaz k Mariji in obljubim, če bom uslišan, to v „Dan.“ naznaniti. In vsega sem bil rešen; več sem dosegel kot sem prosil. Zatorej očitno naznanjam priserčno zahvalo za veliko milost Mariji, ki mi jo je pri Bogu zadobila.

Fr. Slavič.

Št. 3. Dolgo časa sem bil zaradi nesreče, koja me je zadela, močno otožen. V takem stanu se zatečem k „Naši Materi“ in ji obljubim, ako mi milost zadobi, očitno zahvalo po „Danici“ razglasiti in na Sveto goro iti. In glej, milost in polajšanje zadobim. Toraj zakličem naj serčniši „Ave Maria“!

Prošnje.

Dve osebi v prav hudi bolezni, ko nobeno zdravilo noče izdati, ste prav serčno priporočeni v bratovsko molitev. — Duhoven priporoča v bratovsko molitev neko posebno dobrodelno zadevo, da bi se dobro izšla. — Odprava treh hudih razvád in pregréh po slovenskih deželah. — Za zdravje in zadovoljnost v izvoljenem stanu se priporočam v bratovske molitve. — Hudo bolan mož se goriko priporoča v bratovsko molitev, da bi se ozdravil, če je Božja volja.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad 1879.

I. Glavni namen: Zmaga katoliške vere nad posvetnjaštvom.

II. Posebni nameni:

3. listopada. Spomin vsih vernih duš. Sv. Silvija, mati papeža Gregorija Vel. Priporoč.: Vse duše v vicah, posebno tiste, za ktere posebnih prošenj ni. Razširjanje velikodušnega sklepa za duše v vicah. Mir vesti.

4. Sv. Karol Bor., nadškof v Milanu, † l. 1584. Priporoč.: Katoliški duhovni pastirji. Neko katoliško početje. Več skrivnih zadév in pritežnost.

5. Sv. Caharija, oče sv. Janeza Kerst. Priporoč.: Spreobrnjenje terdovratnih zakonskih. Otroci zanemarnjenih družin. Čedno obnašanje v cerkvi.

6. Sv. Lenart. Priporoč.: Samski stan. Zatrenje najhujših pregréh naše dežele. Šolaka mladina za strah Božji. Jetniki.

7. Sv. Prodocim, prvi škof in zavetnik Padove. Priporoč.: Razuzdani sinovi. Varstvo in zmaga pravice, posebno tudi v zborih in politiki. Zatrenje pijančevanja, posebno tudi obvarovanje otrok pred kužnim žganjem.

8. Ss. Sevêr, Severijan, Karpofoz in Viktorio, bratje, imenovani „Čveteri kronani“, od imena cerkve, kjer počivajo v Rimu. Mučeni so bili pod trinogom Dioklecijanom. Priporoč.: Stanovitnost mladih ljudi. Terjenje pravice. Na duši in na telesu terpeči.

9. Tri in dvajseta nedelja po Bink. Evang.: Jezus obudi Jajrovo hčer. Varstvo M. D. Priporoč.: Keršanske device. Varstvo otroške nedolžnosti. Več spreobrnjenj.

V bratovšino Naše ljube Gospé presv. Serca se je vpisalo mesca avgusta 466, septembra pa 726 in oktobra 648 novih udov; število vsih dozdej pri naši podružnici vpisanih udov je 86.117. Gotovo lepo število tistih Marijnih otrók, ki jo vsaki dan zjutraj in zvečer pozdravljajo s sladkimi besedami: O Naša ljuba Gospá presv. Serca prosí za nas Boga!

V ponedeljek, na vérnih duš dan, bo o poli šestih in o poli sedmih sv. maša za vse mertve ude bratovšine „Naše ljube Gospé“ pri njenem oltarji.

K „bratovšini Naše ljube Gospé presv. Serca“.

Sv. Oče Leon XIII (kakor pišejo „Monatrosen“ 5. zvez., 16. vinot.) so v pismu 4. kim. 1879 do vélikega prednika misijonarjev presv. Serca v Issoudun-u pisali to-le:

„Srečo ti vošimo, ljubljeni sin, da pobožna družba pod naslovom „N. lj. Gospa presv. Serca“ je bila tako dopadljiva Materi Božji, v ktere čast je od tvoje kongregacije ustanovljena, da se je v kratkem razširila po vesoljnem svetu in šteje že 15 milijonov družnikov.

Ta prečudna naglica in vsestranost v razširjanji se more prištevati le nezmérno mogočni blagovoljnosti presvete Device, naj se ozira kdo na prijazno sprejetje, ki ga je družba našla pri vsih škofih, kateri so o nji zvedili, ali na pohvale in duhovne dobrote, s kterimi je od le-tega apostoljskega Stola odlikovana, ali na neštevilno množico uslišanj, s kterimi je bilo z nebés povračevano zaupanje vérníkov, ki pod tem naslovom pomoči prosijo od Božje Matere...“

„Monatrosen“ pristavljajo: „Te ljubeznjive besede sv. Očeta, o koncu kterih so vsim družnikom podelili svoj blagoslov, so pač naj lepše priporočilo molitvene družbe, sladko plačilo za goreče pospeševalce in resno opominovanje z vso močjo in zvestobo vdeleževati se in sodelati pri delu, ki so naj viši poglavar sv. Cerkve izrekli, da je tolikanj dopadljivo Materi Božji.

Veliko je število udov na Avstrijskem in na Nemškem, pa vendar je še veliko opraviti, da bude N. lj. Gospa presv. Serca od vsih spoznana in češena. Delajmo z neutrudljivo gorečnostjo, dokler se iz ust vsih vérníkov neprenehoma ne razlega glas:

Naša ljuba Gospá presv. Serca za nas Boga prosí!

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (V prid dušam v vicah.) Ker ravno nastopa spomin vsih vernih duš, naj še enkrat omenimo novih bukev: „Pomoč dušam v vicah“ od P. Hrisogoua M. Od 1. do 140. strani imajo bukvice premisljevanja o dušah v vicah za vse dni mesca listopada, ki je posvečen ubogim dušam v očiševališu; nadalje do zadnje str. 320 so pa primérne molitve: jutranje in večerne, dvojne mašne, spovedne in obhajilne, več litanij itd., križev pot za duše v vicah, dnevnic za ranjke. — Dobivajo se v katoliški družbi (na starem tergu št. 13): prosto vezane po 50 kr., v platnu po 65 kr., v polusnji po 70 kr., vse v usnji po 75 kr., z zlatim obrezkom po 1 gl. 10 kr. Kdor jih želi po pošti, naj 5 kr. pridene. Naj bodo torej vsim prijateljem duš v vicah v novo priporočene.

Tombola pretekle nedelje v katoliški družbi je dala 53 gl., in po odbitih stroških 32 gl. Pred začetkom so prečast g. predsednik proš. dr. A. Jarc raznotere reči poročevali o družbi itd., o čemur drugi pot kaj. Prav

vesela je bila obilno zbrana množica nedolžnega vedrila. Naj tu nekaj opomnimo. Ker ima družba mnoge stroške, torej je želeli, da bi vsi udje svojo letnino o pravem času donašali. Marsikterim po deželi se pošiljajo bukvice, letnine pa ni od njih. Ravno sta v natisu dva zvezka, ki prideta skupaj ob enem na svitlo.

Večerni govori za moške ude in goste v katoliški družbi se prično prihodnjo sredo, 5. listopada, ob 7 zvečer. Društvo vabi k obilnemu obiskovanju.

Dve tabli novega križvega pota, ki ga znani umetnik gosp. Miroslav Tomec izdeluje za Presko, ste viditi dodelani pri gospej Ani Hofbauerovi pred frančiškansko cerkvijo. Daroval bode ta lepi dar omenjeni cerkvi g. Nik. Jamnik. G. umetnik dela, kolikor je moč, natančno po Šenklavških postajah.

Personalstand der k. k. Behörden und Aemter im Herzogthume Krain 1880. Ta imenik, sestavljen od g. Fr. Gerkmana, je gotovo mnogim prav raben in koristen; škoda, da ni v slovenskem jeziku. Cena 25 sld. (s pošto 5 sld. več).

K „Gartenlaube“ od zadnjič bodi pristavljeno še to-le: Slavni Eng. Fischer, ki v izvrstnem delu „Die Grossmacht der Jugend- und Volksliteratur“ pretresuje tisuče bukev, časnikov itd., o „Gartenlaube“ (str. 563—64) pravi, da marsikteri spisi in slike žalijo in ranijo poštene katoličane in da tudi protestantje z naméro teh listov niso zadovoljni, če tudi imajo silo naročnikov. V kakošni razmeri je do Avstrije, kaže to, da o svojem času so jo v Cislitavi morali prepovedati. In dalje pravi po besedi: „Wir wenden uns von dem Inhalte einiger dieser Jahrgänge mit allem uns zu Gebote stehenden Abacheu ab und erklären hiemit offen, dass wir ein derartiges Gebahren nach unseren leitenden Grundsätzen mit aller Entschiedenheit verwerfen...“

Zastran deljenja milošinj med pogorelce moramo opomniti, da je bilo enekrat že slišati od več strani pritožbo, da zadevni odbori premalo gledajo na resnično potrebo in več ubožnost ter morda bolj na velikost škode. Opomniti je po naši misli, da zbirke so milošinje, ki se ne dajejo premožnim ali celó bogatim, kateri si sami lahko pomagajo, ampak potrebnim in ubožnim. — Res je, da je treba na razne okolišine ozir imeti, vendar vse tako, da je keršansko in po pravici.

Bohinska Bistrica, 19. vinot. (Poterdilo.) Zahvalno poterdim resnični prejem 24 gl. 30 kr. po „Danici“ nabrane denarne podpore za zidanje naše nove cerkve. *) Bog naj obilno blagoslovi blage dobrotnike ter obudi še mnogo novih, ki naj se v svoji darežljivosti tudi Bistriške cerkve drage volje spominjajo.

J. Mesar, župnik.

V černe bukve! Kakor se ljudje pritožujejo, so preteklo nedeljo v nekem oddelku mesta blaspéevsko delo opravljali. Smo mar v deželi Zulu-Kafrov? (Ako se pa katerikrat kaj tacega v kaki sili sgodi z višim duh. privoljenjem, je treba občinstvu naznaniti, da se ne godi pobujanje.) V Terstu so pred nekimi leti tako začeli, in kaj je nasledek verskega zaničevanja v onem mestu? Te dni je policija zasačila tri mlade tatove, katerih rokodelatvo je: ljudém iz žepov denar krasti; nobeden teh potepuhov še nima 14 lét. V nedeljo je 20. etna tatica nekemu gospodu ravno mošnjček s denarom iz žepa potegnila, ko jo je policaj zagrabil. Neki „lump“ je Tomincu ravno pred cerkvijo uro izmaknil in pobegnil.

*) Precej nato je zopet prišlo 5 gl., ki smo jih precej za unimi poslali, tedaj skup 29 gl. 30 kr. Vr.

Tacih in še veliko strašnejših dogodb so polni teržaški listi. Kaj bo iz ljudi brez vere? „Posvečuj dan Gospodov!“

Novi misijon v Gazi v Sveti deželi. Te dni (29. vinotoka) je šel skoz Ljubljano v Sveto deželo tirolski misijonar č. g. Juri Gatt, ki bode z maroniškim duhovnom Abuna Nahmattalla-m v edinosti vstanovil nov katoliški misijon s šolo itd. v mestu Gazi, blizo srednjega morja. Izročili smo mu dotične zbirke, 21 gl. 50 kr., za ta misijon, pa tudi kar je zopet došlo za Ratisbona — 11 gold. 50 kr. — in nekaj malega za Sveto deželo in za Božji grob v Jeruzalemu. — V svete kraje zdaj vse pritiška, celó Amerikanci, zlasti protestantje iz Nemškega, in kraji okoli Jaffe so jim posebno po volji (Gaza je ne daleč od Jaffe); toraj so katoliške prizadevanja po unih krajih toliko bolj podpore vredne.

Poslednje novice. V državnem zboru se bodo tehtne besede slišale zdaj, ko se začno govori o adresah, ktere bodete obe zbornici izročili Njih veličanstvu, in že se v ta namen odbirajo naj imenitniši govorniki. Potem pride na versto cela množ opravil, pri katerih je upati, da jih bo zbor naglo reševal in ne s puhlimi besedami časa tratil. kar se v tacih zadevah dostikrat godi. — 28. t. m. je sekcijski načelnik Chertek razložil denarni državni stan za prihodnje leto in razkazal, da prihodkov bode 399 milijonov 995 tisuč 774 gl., izdajkov pa 412 milijonov 712 tisuč 917 gl.; tedaj primanjkljeja za 12 mil. 117 tisuč 143 gl. Hoče pa vlada tako gospodariti, da zato ne bo treba novega dolga delati in na prihodnje rodove butare nakladati. Loterija, karte, kolek pri plačnih poterilih, viši colnina pri petroleju, viši davek pri žganih pijačah, 10 odstotkov pri vožnji ljudí na železnicah in parobrodih so viri, kateri imajo toliko dati, da ne bo treba novega dolga delati. Ko bi večí davek postavili na smodke in sploh tabak namesto na petrolej, bi narodom vse bolj vstregli.

Dobrotni darovi.

Za Vremske pogorelce na Notranjskem: Z Brezovice po č. g. župniku 3 gl. — Č. g. J. Demšar 5 gl. — Iz Žirovske fare po č. g. župniku 8 gl. — Iz Mekin po č. g. župniku 5 gl. — J. K. 20 sld.

Za pogorelce na Blatu v Žaliniški fari: Iz Mekin po č. g. župniku 3 gl. — J. K. 20 sld.

Za pogorelce na Igu: Z Brezovice po č. g. župniku 2 gl. — J. K. 20 kr. — Č. g. A. Kukelj 1 gl.

Za pogorelce na Verhniki: Iz Mekin po č. g. župniku 2 gl. — Č. g. A. Kukelj 1 gl. — Z Brezovice po č. g. župniku 3 gl.

Za pogorelce v Terzinu: Z Brezovice po č. g. župniku 2 gl. — Č. g. A. Kukelj 1 gl. — Iz Mekin po č. g. župniku 2 gl. — J. K. 20 sld.

Za pogorelce pri Sv. Trojici: J. K. 20 sld.

Za katol. pogorelo cerkev v Sarajevu v Bosni: Po č. g. Gor. 70 sld. — Z Brezovice po č. g. župn. 10 gl. — Micka Rus 1 gl. — Neimen. 5 gl. — V. P. 50 sld.

Za pogorelce v Sarajevu: Po. gsp. Jože Jeram iz Cirknega 6 gl. — Župnija Knežsk 5 gl. 20 sld. — V. P. 50 sld.

Za naj bolj potrebne pogorelce: V. P. 1 gl.

Za cerkev v Davči: Ivan M. iz Šebréj 1 gl.

Za afrikanski misijon: L. Velkaverh 1 gl.

Za mis. Gazo v Sveti deželi: Neim. 5 gl.

Za stradajoče v južnem Tong-Kingu: Neimenovan duhoven 5 gl.